

**SIMPOZIONUL INSTITUTUL DE ISTORIE DIN CLUJ
LA 90 DE ANI DE LA ÎNFIINȚARE (1920–2010).
LOCUL INSTITUTULUI ÎN CERCETAREA ISTORICĂ DIN ROMÂNIA**

Cluj-Napoca, 2 iunie 2010

În cadrul „Zilelor Academice Clujene”, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca a organizat un simpozion aniversar dedicat împlinirii a 90 de ani de la înființare (1920–2010), prilej cu care au fost invitați să participe, pe lângă membrii actuali ai Institutului, și foștii cercetători, cadre didactice din Universitatea „Babeș-Bolyai”, din alte instituții, muzee, arhive cu care, pe parcursul anilor, instituția noastră s-a aflat în bune raporturi.

În cuvântul de deschidere susținut de dl prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Istorie „George Barițiu”, s-a evidențiat faptul că acest moment aniversar coincide cu mutarea Institutului din sediul de pe strada Napoca nr. 11 la o nouă locație aflată pe strada Kogălniceanu nr. 12-14, simpozionul fiind prima manifestare organizată la noua adresă a Institutului. Efortul cumulat al tuturor membrilor a îngăduit ca într-un interval de timp relativ scurt să fie transferat mobilierul, arhiva Institutului, urmând ca Biblioteca să urmeze Institutul, pe măsura pregătirii adecvate a spațiului aferent. Au fost prezentate mesajele de salut și felicitări adresate Institutului cu acest prilej aniversar.

Cele zece comunicări prezentate de membrii Institutului au avut ca numitor comun faptul că ele au reconstituit istoricul colectivelor sau al grupurilor de cercetare.

Comunicarea dlui prof. univ. dr. Vasile Pușcaș, *Concepția reorganizării Universității din Cluj (1919) și rolul institutelor de cercetare științifică*, ca și aceea a dlui acad. Camil Mureșanu, *Institutul de Istorie Națională din Cluj. 1945-1949*, au conturat cadrul istoric general în care s-a înființat Institutul pe de o parte, iar pe de altă parte, plecând de la experiența proprie, au fost prezentate aspecte din istoria trăită în cadrul acestui institut în momente dificile.

Dna CSI dr. Susana Andea a prezentat comunicarea *Din istoricul colectivului de istorie medie al Institutului. Realizări și perspective*, având la bază arhiva colectivului de editare a documentelor din seria *Documenta Romaniae Historica. Series C. Transylvaniae*, vol. X–XV (1351–1381), [București, 1977–2000], continuatoarea vechii serii *Documente privind Istoria României (1075-1350)*, veacul XI, XII și XIII, vol. I-II și veacul XIV vol. I-IV, [București, 1951–1955]. De asemenea, a evidențiat contribuția majoră a clujenilor la editarea volumului I din seria D a aceleiași colecții naționale – *Relațiile dintre Țările Române (1222-1456)*, [București, 1977], ca și împrejurările în care a fost editat *Glosarul de termeni și expresii din documentele latine privind istoria medie a României* [București, 1965]. În comunicare s-a insistat asupra contribuției individuale la editarea documentelor, întrucât seria veche nu conține nicio precizare în acest sens.

Istoricul constituirii colectivului de cercetare, ca și activitatea editorială a acestuia, dedicată răscoalei lui Horea, a fost prezentată de dl prof. univ. dr. Nicolae Edroiu în comunicarea *Istoricul publicării documentelor referitoare la Răscoala lui Horea (1784) sub egida Institutului de Istorie din Cluj*. Două serii distincte, A. *Diplomatariu* cu vol. I–X, [București, 1982–2006] și B. *Fontes Narrativae* cu vol. I–III și V [București, 1983–2007], au pus în circuitul științific surse primordiale referitoare la subiect.

Comunicarea dlui prof. univ. dr. Ladislau Gyémánt, ca și aceea a dlui CSI dr. Remus Câmpeanu, intitulată *Editarea Conscripției la 1750. Istoric și perspective*, au evidențiat momentul constituirii acestui grup (1993), ca și efortul depus pentru publicarea acestui valoros izvor din care au fost deja tipărite vol. I/1 și I/2 [București, 2009].

Momente din istoricul constituirii colectivului de cercetători preocupați de editarea documentelor referitoare la revoluția de la 1848 din Transilvania s-au regăsit în comunicarea dlui CSI dr. Gelu Neamțu, intitulată *Colectivul de editare a documentelor referitoare la revoluția de la 1848 în Transilvania. Pagini din trecut*. Acest grup de cercetători a reușit să publice în seria C. Transilvania vol. I–VIII (1977–2008) din *Documentele revoluției de la 1848*. Așa cum a rezultat din prezentările făcute de dl CSI dr. Simion

Retegan și dl CSI dr. Dumitru Suciuc în comunicarea *Problema națională. Istoria constituirii colectivului. Perspective*, o parte dintre cercetătorii editori ai documentelor revoluției de la 1848 s-au regrupat în jurul anului 1970, cu scopul publicării unei noi serii de documente referitoare la problema națională. S-a reușit astfel editarea vol. I–V [București, 1996–2008] din *Documente privind mișcarea națională a românilor din Transilvania*.

Preocupările referitoare la istoria contemporană în interiorul Institutului au fost prezentate de dl CSI dr. Gheorghe Iancu, în comunicarea *Istoria contemporană: unitate în diversitate*, rezultând de aici o bogată activitate editorială, în pofida faptului că aici nu s-a constituit un grup cu o activitate comună ca în alte sectoare. În sfârșit, dar nu în ultimul rând, comunicarea dlui CSI dr. Stelian Mândruț, *Bibliografia istorică a României. Schițe din trecut*, a făcut o scurtă retrospectivă asupra activității desfășurate în acest segment unde s-a reușit publicarea vol. I–IX (1970–2010 până în prezent).

Concluziile care au încheiat această manifestare științifică aniversară, cumulate cu discuțiile ulterioare între vechii și actualii membri ai Institutului, au încheiat simpozionul în mod fericit.

Susana Andea

REUNIUNEA COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-UNGARĂ LITERATURA ȘI ISTORIA

(Budapesta, 4-8 octombrie 2010)

În zilele de 4-8 octombrie 2010 s-au desfășurat la Budapesta lucrările Reuniunii Comisiei Mixte Româno-Ungare care funcționează în baza acordurilor interacademice existente între Academia Română și Academia Ungară de Științe. Reuniunea a marcat împlinirea a 40 de ani de la înființarea Comisiei, fiind relevante contribuțiile acesteia în menținerea contactelor dintre istoricii din cele două țări și rememorate principalele momente din activitatea ei, temele dezbătute și protagoniștii celor 20 de întâlniri care au avut loc până acum.

Tema recentei reuniuni a Comisiei, *Literatura și Istoria*, a oferit un câmp larg de dezbateri, relevând modalitățile de reflectare a trecutului în creația literară din cele două țări.

Din partea română au participat prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, președintele Părții Române în Comisie, CȘ I dr. Remus Câmpeanu, de la Institutul de Istorie „George Barițiu”, prof. dr. Vasile Ciobanu, de la Institutul de Științe Sociale din Sibiu, prof. dr. Kántor Lajos și conf. univ. dr. Ovidiu Mureșan, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

În deschiderea Reuniunii, după cuvântul inaugural al președinților celor două Părți, prof. dr. Szász Zoltán și prof. dr. Nicolae Edroiu, au fost prezentate mesajul acad. Dan Berindei, vicepreședinte al Academiei Române, primul secretar al Comisiei, și acela al acad. Camil Mureșanu, ani îndelungați președinte al Părții Române în Comisie. Din Partea Română s-au susținut, în zilele de 5-6 octombrie 2010, comunicările: acad. Camil Mureșanu, *Literatura și Istoria. Aspecte teoretice* (textul comunicării a fost prezentat în limba română și în traducere maghiară de cei doi președinți ai Comisiei, în lipsa autorului, care n-a putut face deplasarea la Budapesta); prof. dr. Nicolae Edroiu, *Mișcările sociale din Țările Române (sec. XVIII – începutul sec. XX) reflectate în literatura română*; prof. dr. Kántor Lajos, *Societatea maghiară transilvăneană oglindită în literatura maghiară*; prof. dr. Vasile Ciobanu, *Relația Istorie-Literatură în cultura săsească din sec. al 20-lea*; conf. dr. Ovidiu Mureșan, *Motive istorice în creația principalilor reprezentanți ai literaturii române*; CȘ I dr. Remus Câmpeanu, *Istoriografia din România în anii 2008-2010. Contribuții bibliografice*. Din Partea Ungară au fost prezentate comunicările: prof. dr. Miskolczy Ambrus, *Reforme sociale și beletristică. O dispută uitată: Kazinczy și Berzeviczky*; prof. Pomogáts Béla, *Scriitori la răscruce istorică, întâlnirea scriitorilor români și maghiari de la Budapesta din 1990*; prof. dr. Nagy Levente, *Miklós Zrínyi și Miklós Bethlen ca politicieni și scriitori și momentul istoric*; prof. dr. Szőrenyi László, *„Constituția pierdută” de János Arany (1845/49 și problema naționalităților din Ungaria*; prof. dr. Borsi-Kálmán Béla, *Realitățile românești din*